

AKTUALITĀTES

ŠAJĀ NUMURĀ:

- LAD aktuālākā informācija 2
- Situācijas izpratne jaus nākotnē atbalstīt tieši ražojošos lauksaimniekus 3
- Iecerēts atvieglot piena kvotas izmantošanas nosacījumus pēdējā piena kvotas gadā . . . 3
- Likumā paredzēs kompensāciju par dzīvnieku infekcijas slimību radītajiem zaudējumiem 3
- Iespēja apgūt lauksaimniecības pamatus tālmācībā 4
- Jauni noteikumi mikro-uzņēmumu nodokļa maksātājiem 4
- Svarīgi grozījumi MK noteikumos tiem, kas maksās sezonas laukstrādnieku nodokli . . . 5
- Govis un ganības . 6
- Lauksaimnieku organizācijām piedāvā daudzpusīgus seminārus . . 7
- Nākotnē būs vienots prakses vietu reģistrs 8
- LLKC aicina bioloģiskās saimniecības informēt par produkciju 9
- Oficiāla tirgošanās ar pašu ražoto 9
- Pirmajai mājražošanas saimniecībai Tukuma novadā desmit gadu . 10
- Diskutē par bitēm un pesticīdiem 12
- Cenu kritums ES liellopu gaļas tirgū . . 13
- Dzīvnieku klonēšana: ES pagaidām pret . . 13
- Svarīgākie datumi, kurus lauku uzņēmējs nedrīkst aizmirst 2014. gada jūnijā . . 14
- Turpinās mācības lauku jauniešiem . . . 15
- Konkursa „Laukiem būt” uzvarētāji par uzņēmējdarbībā paveikto . . . 15

PIEEJAMAS BEZMAKSAS KONSULTĀCIJAS ALTUM PROGRAMMĀS

Lauku uzņēmēji Latvijas novados varēs izmantot LLKC speciālistu bezmaksas konsultācijas un apmācības finansējuma saņemšanai, lai īstenotu projektus valsts akciju sabiedrības „Latvijas Attīstības finanšu institūcija Altum” (ALTUM) atbalsta programmās. Sadarbība izveidota ar mērķi veicināt ekonomisko aktivitāti laukos un paplašināt iedzīvotāju iespējas saņemt valsts finansējumu.

Līgumu par sadarbības paplašināšanu valsts atbalsta programmu īstenošanā aprīlī parakstīja ALTUM valdes priekšsēdētājs Rolands Paņķo un LLKC valdes priekšsēdētājs Mārtiņš Cimermanis. LLKC speciālisti konsultēs par pieejamajiem valsts atbalsta veidiem, ALTUM piedāvātajām valsts atbalsta programmām, palīdzēs sagatavot pieteikumus, biznesa plānus un citus dokumentus, kas nepieciešami aizdevumu saņemšanai.

Atsevišķās LLKC reģionālajās nodaļās jau iepriekš sāka aktīva

sadarbība ar ALTUM jeb kādreizējo Hipotēku banku, un tā turpināsies vēl efektīvāk.

Stāsta **Jana Staka**, LLKC Jēkabpils nodaļas speciāliste ekonomikā:

– Ar bankas ALTUM Jēkabpils nodaļu jau ilgus gadus veidojas laba sadarbība, jo mūsu konsultāciju birojs apliecinājis, ka varam sagatavot kvalitatīvus dokumentus, tāpēc ar tiem ir viegli strādāt, un cilvēki mums uzticas.

► 2. lpp.

PROJEKTU LĪDZFINANSE
EIROPAS SAVIENĪBA

 ELFLA
EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

1. lpp.

Bankas un arī mūsu uzdevums ir darboties klientu labā, lai lauksaimnieki pēc iespējas ātrāk saņemtu nepieciešamos kredītus. Protams, zemnieks var sagatavot kredīta pieteikumu pats, izmantot grāmatveža palīdzību, bet pieredze rāda, ka tad kredīta saņemšanai nepieciešams daudz ilgāks laiks, jo bieži kāds dokuments aizmirsts, tas jāsaņem no jauna u. c. Bankai ir savi iekšējie noteikumi,

kuri paredz, ka lēmums par kredīta piešķiršanu jāpieņem divu, trīs nedēļu laikā pēc pieteikuma iesniegšanas. Ja no konsultāciju biroja lauksaimnieks dodas uz banku ar pilnu dokumentu paketi, tad tā arī notiek, un kredīti tiek piešķirti ātri. Jēkabs pusē patlaban aktuāli ir kredīti zemes iegādei. Šogad trīs mēnešu laikā sagatavoti jau 12 pieteikumi. Kā konsultante esmu ļoti priecīga par šo sadarbību, arī par iespēju ātri noformēt lauksaim-

niekiem mikrokredītus, piemēram, tehnikas iegādei. Tāpat aktualizējies jautājums par mēslu krātuvju izbūvi, un ar bankas palīdzību saņemtie kredīti visvairāk palīdzēs tieši mazajām saimniecībām, kuru rīcībā nav lielu finanšu līdzekļu atbilstošu krātuvju izbūvei. **LL**

Iveta Tomšone,

LLKC sabiedrisko attiecību vadītāja,

Dace Millere,

LLKC sabiedrisko attiecību speciāliste

AKTUALITĀTES

LAD AKTUĀLĀKĀ INFORMĀCIJA

Lauku atbalsta dienesta speciālisti „Lauku Lapai” sagatavojuši atbildes uz šobrīd aktuālākajiem jautājumiem.

Kad plānots atvērt jaunās projektu kārtas LAP 2014.–2020. ietvaros?

Šā gada augustā plānots izsludināt projektu konkursu Lauku attīstības programmas 2014.–2020. gadam pasākuma „Investīcijas materiālajos aktīvos” apakšpasākumos:

- Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās;
- Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē (tikai projektiem, kuru īstenošanā iegūtais gala produkts ir minēts Līguma par Eiropas Savienības darbību I pielikumā);
- Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā (bez meža zemju meliorācijas).

Par nosacījumiem un kārtas finansējuma apjomu šobrīd vēl plašākas informācijas nav.

Kam jāpiesakās kūtsmēslu krātuvju būvniecībai un rekonstrukcijai?

No 2014. gada 9. maija līdz 9. jūnijam tiek izsludināta projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā „Lauku saimniecību modernizācija” ar kopējo publisko finansējumu 4 000 000 eiro apmērā. Pasākuma ietvaros atbalstāmās aktivitātes ir jaunu kūtsmēslu krātuvju būvniecība, esošo kūtsmēslu krātuvju rekonstrukcija, nepieciešamo būvmateriālu un stacionāro iekārtu iegāde. Pieteikties at-

balstam un būvēt mēslu krātuvju fermai, kura vēl tikai nākotnē tiks būvēta, nevar. Mēslu krātuvju būvniecība ir atļauta pie esošām fermām.

Ministru kabineta 2004. gada 27. jūlija noteikumi Nr. 628 nosaka, ka kūtsmēslu krātuve nepieciešama dzīvnieku novietnēm virs 10 DV (dzīvnieku vieniņām), bet, ja lopu novietne atrodas īpaši jutīgā teritorijā, uz kuru attiecas paaugstinātas prasības ūdens un augšnes aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem, – no 5 DV. Minēto Ministru kabineta grozījumos plānots iekļaut normu, ja gaļas liellopi vismaz septiņus mēnešus atradīsies ārpus dzīvnieku novietnes, tad kūtsmēslu krātuve nebūs nepieciešama.

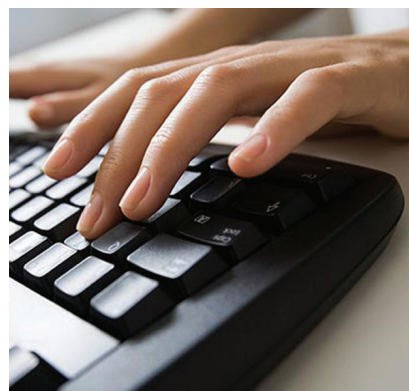
Kāpēc LAD aicina klientus iesniegt dokumentus un pieteikumus Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā?

Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā var iesniegt platību maksājumu iesniegumu, lauku bloku precizēšanas pieprasījumu, projekta iesniegumu, maksājumu pieprasījumu un pārskatus, pieteikumu degvielai ar akcīzes nodokļa atbrīvojumu un daudzus citus gan LAD, gan citu Zemkopības ministrijas pakļautības iestāžu dokumentus.

Kādas ir EPS priekšrocības?

- Elektroniska iesniegumu iesniegšana.
- Nepieciešamo labojumu/papildinājumu veikšana un iesniegšana.
- Sistēmas brīdinājumi lietotājam par pieļautajām vizuālajām kļūdām, tādējādi tās ir laikus un ātri novēršamas.

• Atkārtoti iesniedzot iesniegumu, tā aizpildīšana būs atvieglota, jo ir iespēja kopēt iepriekšējā izskatītā gada iesniegumu un lauku bloku kartes, pat, ja tās ir iesniegtas papīra formātā.

• Iespējams sekot līdzi iesnieguma administrēšanas gaitas virzībai.

• Izlasīt un saglabāt no LAD saņemtās un uz LAD sūtītās vēstules.

• Redzēt gan iepriekšējo gadu, gan kārtējā gada saņemtos maksājumus.

LAD ir veicis nepieciešamos uzlabojumus, lai EPS lietošanu klientiem padarītu ērtāku. Tagad tajā ir iespējams autorizēties ne tikai ar LAD EPS piešķirto lietotāja vārdu un paroli, bet, izmantojot internetbanku, e-parakstu vai elektronisko identifikācijas karti (eID).

No šā gada LAD EPS vienu klientu var pārstāvēt un rīkoties tā vārdā vairāki EPS lietotāji, aizpildot dažādus pieteikumus, taču klients var ierobežot tiesības katram EPS lietotājam: lauksaimnieks var deleģēt kādu citu fizisko personu, piemēram, konsultantu vai radnieku iesniegt EPS viņa pieteikumus. Jaunus EPS lietotājus klientam var piesaistīt, aizpildot veidlapu par jauno lietotāju, abpusēji parakstot un iesniedzot to LAD. **LL**

AKTUALITĀTES

SITUĀCIJAS IZPRATNE ĻAUS NĀKOTNĒ ATBALSTĪT TIEŠI RAŽOJOŠOS LAUKSAIMNIEKUS

Ar Zemkopības ministrijas (ZM) amatpersonām un lauksaimnieku nevalstisko organizāciju pārstāvjiem 28. aprīlī tikās Eiropas Komisijas (EK) Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektors Jerži Pleva un EK Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorāta eksperts Jueri Rute, lai pārrunātu Latvijai svarīgos ES Kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) jautājumus.

Eksperti un amatpersonas diskutēja, kā EK un Zemkopības ministrijai sadarbībā ar Eiropas un Latvijas lauksaimnieku organizācijām veiksmīgāk ieviest nesen reformēto KLP. Jaunā KLP paredz vairākus jaunus pasākumu

un pieejas, t.sk. „zaļināšanas” prasības, kas 2014.–2020. gada plānošanas periodā lauksaimniekiem jāievēro, lai varētu saņemt atbalsta maksājumus. Tāpat Latvijas lauksaimniekiem ir svarīgi, kas tiks uzskatīts par aktīvo lauksaimnieku, kā veidosies piena nozares tālākā attīstība pēc kvotu atcelšanas, un citas ar maksājumiem saistītas jaunas detaļas un aspekti.

Jerži Pleva teica: „Es vēlos šeit, uz vietas Latvijā, labāk saprast situāciju. Ļoti palīdz tas, ka eksperti un ražotāji vērs manu uzmanību uz vienas vai citas jaunās pieejas reģionālajiem aspektiem, jo tikai sadarbojoties mēs varēsim panākt, lai KLP realizācija būtu lauksaimniekus maksimāli atbalstoša.

Mūsu mērķis ir, lai jaunā Latvijas Lauku attīstības programma 2014.–2020. gadam un tiešmaksājumi, ko finansē visu ES valstu nodokļu maksātāji, nesu vislielāko atdevi.”

Pēc tikšanās ZM valsts sekretāra vietnieks **Aivars Lapiņš** atzina: „Manuprāt, mēs esam labi izmantojuši iespēju atklāt sarunā starp Eiropas Komisijas, Zemkopības ministrijas un nevalstisko organizāciju pārstāvjiem pārspriest Latvijas lauksaimniekiem īpaši svarīgos nākotnes jautājumus, lai mūsu intereses Briseles gaitēnos tiktu pareizi izprastas. Situācijas izpratne ļaus nākamajā plānošanas periodā atbalstīt tieši ražojošos lauksaimniekus, un tas ir ļoti, ļoti svarīgi.” **LI**

ZM informācija

IECERĒTS ATVIEGLOT PIENA KVOTAS IZMANTOŠANAS NOSACĪJUMUS PĒDĒJĀ PIENA KVOTAS GADĀ

Lai pēdējā piena kvotas gadā (2014./2015.) visa neizmantojama piena kvota pēc iespējas tiktu izmantota ražošanai un lai ražotājiem būtu iespēja savlaicīgāk iegūt papildu piena kvotu, izmantojot nomas darījumus, valsts sekretāru sanāksmē 17. aprīlī izsludināja noteikumu projektu grozījumiem Ministru kabineta 2009. gada 8. septem-

bra noteikumos Nr. 1040 „Piena kvotu administrēšanas noteikumi”.

Grozījumu izstrādes procesā ņemti vērā piena ražotāju nevalstisko organizāciju priekšlikumi. Plānots, ka no 2015. gada 1. aprīļa piena kvotu sistēma tiks atcelta. Lai ražotāji pēc iespējas savlaicīgāk varētu papildināt trūkstošo kvotas apmēru, noteikumu projektā atviegloti nosacījumi, paredzot, ka ražotāji kvotu var nomāt, ja savu piena kvotu izpildījuši par 95 procentiem līdzšinējo 100 procentu vietā. Projekts arī atceļ ierobežojumu ražotājam pēdējos divos kvotas gados no valsts rezerves saņemto piena kvotu iznomāt vai pārdot.

Noteikumu projekts papildināts ar

pārejas noteikumiem, kas nosaka ražotājiem pieteikšanās termiņu (2015. gada 1. februāri) papildu piena kvotas saņemšanai no valsts rezerves. Ja ražotājs pēdējā piena kvotas gadā līdz 2015. gada 1. februārim nemaz nebūs pārdevis pienu, tad viņa kvota tiks samazināta par 85 procentiem un atbrīvotais daudzums ieskaitīts valsts rezervē.

Noteikumu projekts „Grozījumi Ministru kabineta 2009. gada 8. septembra noteikumos Nr. 1040 „Piena kvotu administrēšanas noteikumi”” stāsies spēkā pēc tā apstiprināšanas valdībā un publicēšanas oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis” **LI**

ZM informācija

LIKUMĀ PAREDZĒS KOMPENSĀCIJU PAR DZĪVNIEKU INFEKCIJAS SLIMĪBU RADĪTAJĒM ZAUDĒJUMIEM

Valdība 15. aprīlī apstiprināja Zemkopības ministrijas izstrādātos grozījumus Veterinārmedicīnas likumā. Tie precizē pienākumus mājas dzīvnieku turētājiem un pilnvarotā veterinārārsta pienākumus, noteic kompensācijas saņemšanas kārtību par dzīvnieku infekcijas slimības vai epizootijas uzliesmojuma laikā radītajiem zaudējumiem, kā arī samazina administratīvo slogu lauksaimniecības dzīvnieku īpašniekiem.

Grozījumi likumā noteic, ka turpmāk lauksaimniecības dzīvnieku īpašniekiem pienāksies kompensācija par govju enzootiskās leikozes apkarošanas laikā nokautajiem liellopiem un Amerikas peru puves apkarošanas laikā iznīcinātajām bišu saimēm. Vienlaikus grozījumi noteic, ka dzīvnieku īpašnieks vai turētājs kompensāciju varēs saņemt tikai tad, ja būs izpildījis visas dzīvnieku veselības jomu reglamentējošajos normatīva-

jos aktos noteiktās prasības. Turpmāk lauksaimniecības dzīvnieku īpašniekiem ar Pārtikas un veterināro dienestu vairs nebūs jāsaskaņo izstrādātais biodrošības pasākumu plāns, kas ir administratīvā sloga samazinājums dzīvnieku īpašniekiem.

Noteikumi „Grozījumi Veterinārmedicīnas likumā” stāsies spēkā pēc to izskatīšanas Saeimā un publicēšanas oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis” **LI**

ZM informācija

AKTUALITĀTES

IESPĒJA APGŪT LAUKSAIMNIECĪBAS PAMATUS TĀLMĀCĪBĀ

Lai apgūtu lauksaimniecības pamatu zināšanas, nepieciešams tikai dators, interneta pieslēgums un vēlme mācīties. LLKC piedāvā tālmācībā apgūt šobrīd aktuālo profesionālās pilnveides izglītības programmu „Lauksaimniecības pamati”. To var darīt, nepārtraucot ikdienas darbu saimniecībā, kā arī netērējot laiku un līdzekļus, kas būtu nepieciešami mācību apmeklēšanai klātienē.

Mācības ilgst trīs mēnešus. Pieteikties tālmācības kursam var jebkurā katram izdevīgā laikā. Lauksaimniecības pamati ietver pamata zināšanu apguvi lauksaimniecības politikā, augkopībā, lopkopībā, ražošanas plāna izstrādē, darba aizsardzībā, grāmatvedības un uzņēmējdarbības pamatos, kā arī mežsaimniecībā un videi draudzīgā saimniekošanā.

Personas līdzfinansējums šim tālmācības kursam ir tikai 70 eiro. Nokārtojot programmas noslēguma eksāme-

nu, klausītāji saņem LR Izglītības un zinātnes ministrijas noteikta parauga apliecību lauksaimniecības pamatos, kas dod iespēju saimniekot gudrāk, kā arī paver lielākas iespējas pretendēt uz dažādiem atbalsta pasākumiem.

Plašāk par šo kursu: <http://www.llkc.lv/talmaciba/course/category.php?id=7>

Latvijā profesionālā lauksaimniecības izglītība ir problēmjautājums, un šādi mēs mēģinām to risināt un piedāvāt šo izglītību cilvēkiem, kuri vēlas kaut ko sākt ražot vai ražo. Iespēja lauksaimniekiem apgūt zināšanas ir tālmācības veidā, bet eksāmens kārtojams klātienē. Programma ir aktīva, pašlaik šo tālmācības kursu apgūst 312 studenti. Ik pēc trim mēnešiem studenti kārtu noslēguma eksāmenu klātienē. Programmas noslēguma eksāmenu 3. aprīlī nokārtoja un LR Izglītības un zinātnes ministrijas noteikta parauga apliecību saņēma 20 tālmācības kursa studenti.

Tālmācības kursu dalībnieku viedoklis:

Kristaps Upeniņš: „Es ikvienam ieteiktu šo tālmācības kursu, jo tas palīdzēja padziļināt savas zināšanas un gūt daudz vērtīga. Šī kursa zināšanas un iegūtais dokuments noderēs Lauku attīstības plāna atbalsta pasākumos 2014.-2020. gadam, jo paredzēts startēt dažādās atbalsta programmās, lai modernizētu savu saimniecību.”

Zane Pakalne: „Kā jaunajai māmiņai man bija izdevīgs šis mācību veids, jo varēja apvienot mācīšanos ar bērna audzināšanu. Testu nokārtošana nesaģādāja nekādas problēmas, savukārt vairāk pūļu vajadzēja ieguldīt, rakstot ražošanas plānu. Ļoti noderīgas bija zināšanas par bruto segumu un ražošanas plānošanu. Šī analīze palīdzēja man labāk apzināt pozitīvos aspektus un trūkumus savā saimniecībā.” **LL**

Alise Raupe, LLKC Tālākizglītības nodaļas izglītības projektu vadītāja

GRĀMATVEDĪBA
UN NODOKĻI

JAUNI NOTEIKUMI MIKROUZŅĒMUMU NODOKĻA MAKSĀTĀJIEM

Mikrouzņēmumu nodokļa pārskata veidlapu maina noteikumi, kas publicēti 2014. gada 15. aprīlī „Latvijas Vēstnesī”. Salīdzinot ar iepriekšējo parauga veidlapu, būtiskas izmaiņas nav veiktas un veiktie papildinājumi veidlapā ir izdarīti, lai tā atbilstu pēdējiem grozījumiem Mikrouzņēmumu nodokļa likumā.

Veidlapa nodrošinās iespēju pareizi aprēķināt mikrouzņēmumu nodokli šādos likumā noteiktajos gadījumos:

Ja papildus pamatlikmei netiek piemēroti 2 procenti par katru papildus nodarbināto darbinieku gadījumā, kad darbinieku skaits ir lielāks par pieciem, bet salīdzinājumā ar pirmstaksācijas gadu un pirmstaksācijas gadā salīdzinājumā ar gadu, kas ir pirms pirmstaksācijas gada, tas ir pieaudzis par 1 vai 2 darbiniekiem (Likuma 6. panta 2.¹ daļa);

Ja netiek piemērota papildlikme 20 procentu gadījumā, kad taksācijas gadā apgrozījums pārsniedz 100 000 eiro, bet apgrozījuma pieaugums salīdzinājumā ar pirmstaksācijas gada apgro-

zījumu vai tā gada apgrozījumu, kas ir pirms pirmstaksācijas gada, nepārsniedz 30% (Likuma 6. panta 3.¹ daļa);

Ja mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statuss ir ticis saglabāts nepamatoti un to konstatē brīdī, kad tiek iesniegta mikrouzņēmumu nodokļa deklarācija ar kavējumu vai precizēta kāda no iepriekšējo taksācijas periodu deklarācijām;

Ja maksājams minimālais 50 eiro mikrouzņēmumu nodoklis tiem mikrouzņēmumiem, kuriem taksācijas gadā nav bijis apgrozījums, vai aprēķinātā mikrouzņēmumu nodokļa summa ir mazāka par 50 eiro.

Jauni noteikumi kases aparātu lietotājiem

Izdevumā „Latvijas Vēstnesis” 2014. gada 8. aprīlī publicēti divi jauni MK noteikumi, kas attieksies uz kases aparātu lietotājiem Latvijā:

• MK noteikumi Nr. 95 „Noteikumi par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām”;

• MK noteikumi Nr. 95 „Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība”.

Jauno noteikumu prasības stāsies spēkā ar 2015. gada 1. jūliju.

Par jaunajiem MK noteikumiem Valsts ieņēmumu dienests ir sagatavojis informatīvo materiālu: „Informatīvais materiāls par jaunajiem noteikumiem par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtību un to tehniskajām prasībām”.

Ministru kabineta 2014. gada 11. februāra noteikumi Nr. 95 „Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskās prasības”.

Šie noteikumi stājas spēkā 2014. gada 9. aprīlī, un ar tiem tiek aizstāti Ministru kabineta 2007. gada 20. februāra noteikumi Nr. 133 „Noteikumi par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām”.

► 5. lpp.

4. lpp.

Jaunajām tehniskajām prasībām atbilstošus hibrīda kases aparātus un kases sistēmas būs jāsaņem obligāti lietot ne vēlāk kā 2015. gada 1. jūlijā. Tādējādi līdz 2015. gada 30. jūnijam var lietot gan jaunajām tehniskajām prasībām atbilstošus hibrīda kases aparātus un kases sistēmas, gan arī kases sistēmas, kuras atbilst tehniskajām prasībām, kas noteiktas Ministru kabineta 2007. gada 20. februāra noteikumos Nr. 133 „Noteikumi par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām”.

Ministru kabineta 2007. gada 20. februāra noteikumos Nr. 133 „Noteikumi par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām” noteiktajām prasībām atbilstošus kases aparātus ar elektronisko kontrollenti un kases sistēmas drīkst reģistrēt Valsts ieņēmumu dienestā līdz 2014. gada 31. decembrim un lietot līdz 2015. gada 30. jūnijam.

Būtiskākās izmaiņas:

Tiek noteiktas jaunas tehniskās prasības tikai kases aparātiem ar elektronisko kontrollenti, hibrīda kases aparātiem un kases sistēmām (kases aparātiem un specializētajām ierīcēm un iekārtām (taksometru skaitītājiem un tirdzniecības automātiem) tehniskās prasības netiek mainītas un tās pilnībā atbilst tam, kādas tās ir noteiktas Ministru kabineta 2007. gada 20. februāra noteikumos

Nr. 133 „Noteikumi par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām” noteiktajām prasībām).

Kases aparātiem ar elektronisko kontrollenti, hibrīda kases aparātiem un kases sistēmām jānodrošina „Hash SHA-1” kontrolsummu (unikālu simbolu virknes) aprēķināšana kases čekiem un Z pārskatiem. Šis kontrol-

nav nepieciešami, jo atšķirībā no hibrīda kases aparātiem kases sistēmām papildus „Hash SHA-1” kontrolsummu aprēķināšanai ir jānodrošina kontroles datu saglabāšana un rezerves kopiju veidošana ārpus kases sistēmas.

Pasažieru transportlīdzekļos izmantojamām kases sistēmām ir noteikts atbilstošs no kontroles datu saglabāšanas un rezerves kopiju veidošanas, kā rezultātā pasažieru transportlīdzekļos izmantojamās kases sistēmas pēc būtības atbilst tehniskajām prasībām, kādas ir kases aparātiem ar elektronisko kontrollenti (jānodrošina „Hash SHA-1” kontrolsummu aprēķināšana, bet nav jāizmanto fiskālais bloks).

Ministru kabineta 2014. gada 11. februāra noteikumi Nr. 96 „Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība”.

Šie noteikumi stājas spēkā 2015. gada 1. jūlijā, un ar tiem tiks aizstāti Ministru kabineta 2007. gada 2. maija noteikumi Nr. 282 „Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība”, nosakot kases aparātu, hibrīda kases aparātu, kases sistēmu un specializēto ierīču un iekārtu reģistrēšanas, lietošanas un apkalpošanas kārtību, kā arī darījumu apliecinājošo dokumentu veidus, to rekvizītus un gadījumus, kādos tie ir jāizsniedz darījumu apliecināšanai. **LL**

Informāciju sagatavoja Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu pārvalde

Būtiskas izmaiņas nav veiktas un papildinājumi veidlapā izdarīti, lai tā atbilstu pēdējiem grozījumiem Mikrouzņēmumu nodokļa likumā

summas būs redzamas katrā izdrukātā kases čekā un Z pārskatos, un ar to palīdzību būs iespējams konstatēt, vai kases aparāta ar elektronisko kontrollenti, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas programmatūrā ir notikusi neatļauta iejaukšanās.

Hibrīda kases aparātiem ir jābūt aprīkoti ar fiskālajiem blokiem. Savukārt kases sistēmām fiskālie bloki vairs

SVARĪGI GROZĪJUMI MK NOTEIKUMOS TIEM, KAS MAKSĀS SEZONAS LAUKSTRĀDNIKU NODOKLI

Jau informējām iepriekš, ka, sākot ar šā gada 1. jūniju, lauksaimniekiem par sezonas strādniekiem būs iespējams maksāt sezonas laukstrādnieku nodokli 15 procentu apmērā no strādniekiem aprēķinātās darba samaksas.

„Latvijas Vēstnesī” 10. aprīlī ir publicēti grozījumi MK 2010. gada 7. septembra noteikumos Nr. 827 „Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli” (<https://www.vestnesis.lv/index.php?menu=doc&id=265562>).

Noteikumi papildināti ar 3.¹ pielikumu „Ziņojums par sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātāju darba ienākumiem, iedzīvotāju ienākuma nodokli un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām”. Noteikumi paredz, ka sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājs (darba devējs) katru mēnesi piecu darbdienu laikā pēc sezonas laukstrādnieka ienākuma nodokļa maksātāja (darba ņēmēja) nodarbināšanas mēneša pēdējās dienas apstiprina un iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēmas sagatavoto ziņojumu par sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātāju

darba ienākumiem, iedzīvotāju ienākuma nodokli un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām. Šajā ziņojumā norāda visus pārskata mēnesī nodarbinātos laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātājus (darba ņēmējus), viņu (darba ņēmēju) ienākumus, aprēķināto sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokli, tā daļījumu obligātajās iemaksās un iedzīvotāju ienākuma nodokli un nodarbinātības periodus. Ja pārskata mēnesī personai ir vairāki nodarbinātības periodi, pārskata ailes būs jāaizpilda par katru nodarbinātības periodu atsevišķi. **LL**

Linda Puriņa, LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītāja

LOPKOPĪBA

GOVIS UN GANĪBAS

Šis pavasaris ir sauss, un zāles augšana pagaidām ir lēna, tāpēc gadījumos, kad govis tiek izlaistas ganos, mēs vairāk to saprotam kā pastaigas svaigā gaisā ar nelielu zāles plūksanas piedevu. Šinī gadījumā govis kūti ir jābaro gan ar rupjo lopbarību, gan spēkbarību.

Ganībās govis vislabāk laist, kad zāle ir sasniegusi 15 līdz 17 cm garumu, jo tad zālāja ražībai vajadzētu būt 1700 kg sausnas uz ha. Piemēram, ja zāles sausnas saturs ir 17%, tad 1700 kg sausnas ir 10 t/ha zāles masas.

Ganīšanai par garu ir zāle, kas sasniegusi 21 cm garumu, tāpēc, izdzenot govis ganos pirmajā aplokā, pēdējais aploks ir jānopļauj skābbarībai.

Uz nākamo aploku govis ir jāpārden, kad izmantotajā aplokā zāle ir 6 cm gara. No zāles ataugšanas ātruma un zālāja ilgmūžības viedokļa nav labi noganīt zāli pārāk īsu.

Par labām ganībām ar pietiekamu zāles daudzumu vislabāk stāsta pašu govju uzvedība. Nepārtraukti plūcot pa labi un pa kreisi, govs apēd visu zāli, cik vien var aizsniegt. Tad dzīvnieks iet soli uz priekšu un dara to pašu atkal un atkal. Ja ganību zelmenis ir pietiekami biezs, nepāraudzis un garšīgs, govs spēj uzņemt līdz vienam kilogramam sausnas stundā.

Komforta nodrošināšana

Lai arī ganības ir govju visdabiskākā vide, mums tomēr ir jāparūpējas par komforta nodrošināšanu tām. Protams, ka dažas lietas mēs nespēsim regulēt. Vējš, lietus vai tveice ir neno-

vēršamie dabas apstākļi. Šādos gadījumos dzīvniekiem ir nepieciešama nojume vai koku, krūmu lapotne.

Ganībās govīm ir vienmēr jābūt pieejamam tīram dzeramajam ūdenim pietiekamā daudzumā. Augstražīgām govīm – līdz 180 litriem dienā.

Mušas, dunduri un knišļi rada dzīvniekiem sāpīgus kairinājumus. Lietojot līdzekļus pret šiem kukaiņiem, mēs ne tikai paaugstinām govju komforta līmeni, un ganāmpulks kļūst mierīgāks, bet arī pasargājam no saslīmšanām.

Nagu veselība ganībās

Vispār ganības nagiem ir labvēlīga vide. Zālāja virsma ir mīksta, un govis jūtas droši, tās ērti var nogulties, piecelties, kā arī stabili iet. Arī nagu slimību ierosinošo baktēriju skaits ganībās ir mazāks nekā citur.

Tomēr ganībām ir arī savi trūkumi. Reizēm govīm ir jānoiet lieli attālumai pa nelīdzenu, cietu ganību ceļu. Ejot pa nelīdzenu virsmu, nagi ātrāk nodilst un viegli rodas ievainojumi, sevišķi slapjā laikā, kad nagi ir mīkstāki. Kad govis ganībās guļ, no to uzvedības mēs varam spriest par viņu labsajūtu. Klibas un stīvas govis neguļ uz krūtīm, bet biežāk pagriežas uz sāniem, arī galvu tās tura tuvāk zemei.

Zālajos iekļaujamās zāles

Ganību zālajos ir iekļaujamās zāles, kas ir garšīgas.

Ganību airene ir viena no visproduktīvākajām un visvērtīgākajām lopbarības zālēm ar augstu kvalitāti. Tā proteīna satura ziņā līdzinās tauriņzie-

ziem, ir ar labu apēdamību un sagremojamību. Ganību airene ir bagātīgi aplapota, spēcīgi augoša. Ātri attīstās sējas gadā, labi cero un ļoti labi ataug pēc nopļaušanas vai noganīšanas. Visvairāk ražo pirmajos izmantošanas gados, kamēr lēnāk augošās apakšzāles vēl nedod pilnu ražu. Ganību airenei nepieciešams bagātīgs mēslojums, īpaši atsaucīga tā ir uz slāpekļa mēslojumu. Vidēji agrīna. Tā ir pamatzāle daudzgadīgajās ganībās, kas dod augstu un kvalitatīvu ražu gan ganībās, gan pļaujamās zālajos.

Timotiņš labi piemērots pļaujamās zālajos, mazāk ganībās, tomēr labās ziemcietības un pieticības dēļ der arī ganībām.

Pļavas auzene piemērota pļaujamo un ganību zālāju ierīkošanai. Pieticīga, labi pacieš sausumu, spēj labi pielāgoties dažādiem augšanas apstākļiem. Augsta barības vērtība, veido noslēgtu zelmeni, teicami ataug. Labi pacieš nomīdīšanu, tāpēc to var izmantot ganību zelmeņos.

Pļavas skarene ir stīgotāja apakšzāle. Ļoti laba ziemcietība. Lopbarības kvalitāte laba, ar labu sagremojamību un apēdamību. Izteikta spēja veidot blīvu un noslēgtu zelmeni, tāpēc tā ir neatņemama sastāvdaļa ilggadīgu ganību zelmeņu ierīkošanā. Pēc noganīšanas ļoti labi ataug.

Baltais āboliņš ir stīgotāja apakšzāle. Laba ataugšanas spēja gan pēc noganīšanas, gan nopļaušanas. Pacieš nomīdīšanu un zemu apganīšanu.

Sarkanais āboliņš ir proteīnaugs, bet primāri piemērots pļaujamajiem zālājiem.

► 7. lpp.

◀ 6. lpp.

Ganību maisījumos to var pievienot līdz 2 kg/ha. Sarkanais āboliņš satur fitoestrogēnu, kas ir līdzīgs dzīvnieku hormonam estrogēnam. Ganīšana zā-

lājos ar lielu sarkanā āboliņa īpatsvaru gan var atgremotājiem pasliktināt ap-
sēklošanās rādītājus.

Liels āboliņa daudzums ganību zālē var izsaukt arī uzpūšanos, jo tajā ir daudz viegli šķīstošā proteīna. Vislielākais uzpūšanās risks ir zālajos, kur zāle ir jauna un tajā ir maz efektīvās kokšķiedras, kā arī gadījumos, kad leknā ar āboliņu bagātā laukā iziet badainas govīs. Ja govīm papildus tiek izbarota rupjā lopbarība ar augstu enerģijas un kokšķiedras saturu, tad uzpūšanās risks ir pavisam neliels. Tā mazināšanai ganību maisījumā var iekļaut augus ar augstu tanīna saturu, piemēram, ragainos vanagnadziņus.

Ganībās pavasarī bieži redzam piene-
nes. No agronomijas viedokļa tās tiek uzskatītas par nezālēm, bet, ja tās nepārsniedz 25% no kopējās zālāja sausas masas, tad uz tām varam paskatīties ne tikai kā uz nezāli. Piene-

nes satur daudz minerālvielu, tai skaitā kalciju un dzelzi. Ja tomēr gribam cīnīties ar tām un iznīcināt, tad tas ir jādara pirms pienešas sākšanās ziedēt.

Ganībām ir liela loma bioloģiskajās saimniecībās, jo tieši šajā laikā dzīvniekus varam bioloģiskā ceļā nodrošināt ar svarīgākajiem vitamīniem un mikroelementiem. Nu jau arī Latvijā ir pieejami speciāli zālāju maisījumi veselības uzturēšanai. Bet „veselības” zālītes var pievienot arī zālāju maisījumiem. Piemēram, zālāju maisījumam aptuveni 2 kg/ha var pievienot cigoriņu vai ceļmallapu sēklas. Cigoriņi papildinās govju barību ar minerālvielām: kalciju, nātriju, fosforu, varu, kobaltu, selēnu un sēru. Ceļmallapas ir noderīgas govju veselībai ar savām antibakteriālajām īpašībām. Cigoriņi un ceļmallapas nepazemina kopējo zālāju ražību, bet īpaši sausā laikā var to pat palielināt. **LL**

Silvija Dreijere, konsultante

TĀLĀKIZGLĪTĪBA

LAUKSAIMNIEKU ORGANIZĀCIJĀM PIEDĀVĀ DAUDZPUSĪGUS SEMINĀRUS

LLKC jau vairākus gadus sadarbojas ar dažādām lauksaimnieku sabiedriskajām organizācijām to dalībnieku izglītošanā. Pēdējo gadu laikā Valsts Lauku tīkla pasākuma „Informatīvu un izglītojošu semināru organizēšana visā Latvijā” ietvaros sarīkots jau vairāk nekā simts semināru par sabiedriskām organizācijām interesējošiem profesionāliem jautājumiem. 2014. gada pirmajā pusgadā tām tika noorganizēti vairāk nekā divdesmit izglītojošu semināru. Īpaši aktīvi semināru apmeklēšanā bijuši dažādu lauksaimniecības kooperatīvu biedri.

Sadarbībā ar kooperatīvo sabiedrību „Latraps” tika rīkoti vairāki semināri par lauksaimniekiem šobrīd aktuālajām tēmām: augsnes kalpošanu, alus miežu un lauka pupu audzēšanu. Tos apmeklēja liels dalībnieku skaits. Šajā tehnoloģiju attīstības laikmetā, kad daudzus jautājumus iespējams nokārtot elektroniski, tika sniegta informācija par personas datu aizsardzību, informācijas tehnoloģiju drošību datu apstrādē, kā arī šo datu glabāšanas prasībām un tuvākajām izmaiņām nākotnē. Šie semināri lauksaimniekus rosina dalīties pieredzē un savstarpēji apmainīties viedokļiem. Šogad tas bija īpaši aktuā-

li, jo nereti semināru laikā veidojās plašas diskusijas par ziemas laika apstākļu ietekmi uz augiem, kuru laikā tika rasti risinājumi šo seku likvidēšanā.

Turpina izglītojošo semināru rīkošanu, sadarbojoties ar dažādām ar lauksaimniecību saistītām organizācijām

Kooperatīvu biedriem vienmēr interesē, kā palielināt darba efektivitāti. Tādēļ tika rīkoti semināri par personāla vadību, komandas veidošanu, mērķu noteikšanu un vadību. Savukārt kooperatīvos, kuros apvienojušies mājražotāji, liela interese tika izrādīta par mārketingu – kā labāk pārdot produktu un izziņāt pircēju vēlmes. Arvien pieaug klausītāju interese par labas higiēnas prakses ieviešanu produkcijas pārstrādē, paškontroles sistēmas ieviešanu uzņēmumā, kā arī pārstrādes produktu marķēšanu.

Šogad sadarbībā ar Zemnieku Saeimu un Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociāciju līderības pamatus un mērķu plānošanas prasmes apguva vairāk nekā desmit lauku jauniešu. Šobrīd, kad Latvijā par arvien pieaugošu problēmu kļūst jauniešu palikšana laukos un iesaistīšana uzņēmējdarbībā, ar līdera prasmēm apveltīts, mērķtiecīgs un konkurētspējīgs jauniešs ir viens no būtiskākajiem lauku dzīves attīstības veicinātājiem.

Savukārt sadarbībā ar Stādu audzētāju biedrību profesionālās izglītības iestāžu izglītojamie tika mācīti par apstādījumu ierīkošanu, kopšanu un dažādu augu izmantošanu, lai veicinātu izpratni un vēlmi veidot sakoptu un acij tīkamu vidi visapkārt.

LLKC turpina izglītojošo semināru rīkošanu, sadarbojoties ar dažādām ar lauksaimniecību saistītām organizācijām. Tuvākajā laikā plānoti semināri mājražošanu un augkopības nozares aktualitātēm. Esam atvērti sadarbības uzsākšanai arī ar citām lauksaimnieku sabiedriskajām organizācijām un kooperatīviem, kas skaidri apzinās savus mērķus un ir nodefinējuši mērķa grupas šādām aktivitātēm. **LL**

Jolanta Sūna-Strautiņa, LLKC Tālākizglītības nodaļas izglītības projektu vadītāja

TĀLĀKIZGLĪTĪBA

NĀKOTNĒ BŪS VIENOTS PRAKSES VIETU REĢISTRS

Lai maksimāli tuvinātu izglītības procesu reālajai ražošanai, sekmējot ātrāku izglītojamo integrāciju darba tirgū, LLKC koordinē plašu mācību prakšu saimniecību tīklu visā Latvijas teritorijā. Šajā procesā mācību prakšu sistēma ir neatņemama sastāvdaļa. Šobrīd praktikantiem ir pieejamas divas prakses vietu sistēmas – atzītās un moderno tehnoloģiju prakses vietas.

Atzīto prakses vietu reģistrs darbojas kopš 2003. gada. Līdz 2009. gadam šīs saimniecības saņēma valsts subsīdiju maksājumus par prakses nodrošināšanu, taču, sākoties ekonomiskai lejupslīdei, samaksu vairs nesaņēma. Daļa saimniecību turpināja uzņemt praktikumus, nesaņemot par to atbalstu, taču turpmākajos gados bija vērojama saimniecību skaita samazināšanās.

Kopš 2011. gada Valsts Lauku tīkla pasākuma „Mācību prakšu saimniecību tīkla uzturēšana” ietvaros bija pieejams finansējums par praktiku uzņemšanu. Tādēļ pēc rūpīgas izvērtēšanas tika izraudzītas 20 moderno tehnoloģiju saimniecības – zemnieku saimniecības, lauksaimniecības uzņēmumi un zinātniskās institūcijas, kuras spēj nodrošināt augsta līmeņa kvalifikācijas praksi un ir aprīkotas ar modernām iekārtām.

Prakses vietu sarakstu apvienošana

Praktikantiem un arī prakses vietu pārstāvjiem nereti radās neizpratne, kāpēc tiek piedāvātas divas iespējas praktizēties un kāda ir atšķirība starp šīm prakses vietām. Turpinot samazināties atzīto prakses vietu skaitam, LLKC tika pieņemts lēmums apvienot šo saimniecību sarakstus un izveidot vienu, kopīgu prakses vietu reģistru, lai izvairītos no dažādiem pārpratumiem.

No šī gada marta atzītajām prakses vietām tiek piedāvāta iespēja kļūt par moderno tehnoloģiju saimniecībām, ja vien tās atbilst augstajiem izvirzītajiem kritērijiem. Kļūstot par moderno tehnoloģiju saimniecību, tām būs iespējams saņemt atbalstu par praktika uzņemšanu. Šis process tiks īstenots divu gadu laikā, kamēr vien atzītajām prakses vietām izsniegtajiem apliecinājumiem nebūs beidzies derī-

guma termiņš. Jāņem vērā, ka iepriekš prakses vietas tika atzītas vienpadsmit nozarēs, savukārt moderno tehnoloģiju saimniecībās praksi var apgūt piecās nozarēs – laukkopībā, dārzkopībā, bioloģiskajā lauksaimniecībā, lauku tūrismā un lopkopībā. Turpmāk gan par moderno tehnoloģiju saimniecību būs iespējams kļūt tikai četrās nozarēs, jo lauku tūrisma nozarē trūkst praktiku, jo šo specialitāti apgūt izvēlas aizvien mazāk jauniešu.

Par moderno tehnoloģiju saimniecību var kļūt ne tikai atzītās prakses vietas. Arī citas saimniecības, kas darbojas kādā no iepriekš minētajām nozarēm, var pieteikties saimniecību atlasei. To var izdarīt Valsts Lauku tīkla mājas lapā www.laukutikls.lv sadaļā „Prakses vietu atzīšana” vai arī LLKC mājas lapā www.llkc.lv sadaļas „Tālākizglītība” apakšsadaļā „Mācību prakšu tīkls Latvijā”.

Pilotprojekts studentiem

Šogad LLKC nāca klajā ar jaunu – praksi LLKC konsultanta vadībā – Latvijas Lauksaimniecības universitātes Lauksaimniecības fakultātes 3. kursa studentiem, piedāvājot daudzpusīgu un padziļinātu profesionālās prakses programmas apguvi kādā no perspektīvām moderno tehnoloģiju prakses vietām Latvijā. Līdzīgi kā ikvienā praksē, tās ietvaros studentam tiek norīkots prakses vadītājs izvēlētajā saimniecībā, kurš nodrošina prakses programmas izpildi. Savukārt no LLKC tiks norīkots attiecīgās nozares konsultants, kurš praktikantam sniedz ieskatu par nozari kopumā, informē par saimniecības darbībā izmantojamiem LLKC izstrādātajiem interneta rīkiem, bruto seguma aprēķinu pielietojumu un citām iespējām saimniecības darbības uzlabošanai, kā arī iepazīstina ar iespējamiem finansējuma avotiem ražošanas procesu uzsākšanai un attīstībai.

Šogad šajā projektā iesaistījusies laukkopības specialitātes studente Gunita Dalke, kura praksi izies Alojās novada Alojās pagasta SIA „Tēraudīņi”. Saimniecībai ir ilggadīga pieredze praktiku uzņemšanā un jau trešo gadu tā ir arī moderno tehnoloģiju saimniecība. Papildus konsultanta atbalstam prakses laikā studentei būs

iespēja saņemt arī bezmaksas konsultācijas pie augkopības, lopkopības, ekonomikas vai grāmatvedības konsultantiem par finansējuma piesaisti ražošanas uzsākšanai savā saimniecībā. Ja šis projekts būs veiksmīgs, iespējams, tas tiks turpināts arī nākamajos gados.

LLKC turpinās pilnveidot esošo prakses vietu sistēmu, strādājot pie kvalitātes kritēriju izstrādes, atbalsta mehānisma pilnveidošanas un vienotas datubāzes izveidošanas. Nākotnē mūsu prioritāte ir profesionāla lauksaimniecības izglītība un kvalitatīvas prakses vietas laukos. **LL**

Jolanta Sūna-Strautiņa, LLKC Tālākizglītības nodaļas izglītības projektu vadītāja

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

PĀRTIKA

LLKC AICINA BIOLOĢISKĀS SAIMNIECĪBAS INFORMĒT PAR PRODUKCIJU

Vēl nekad Latvijā bioloģiskie produkti nav bijuši tik pieprasīti kā šobrīd, taču informācija par bioloģisko saimniecību saražoto produkciju ir grūti atrodamā, tāpēc LLKC jau pagājušajā gadā izveidoja mājaslapu www.bioinfo.lv, kurā bioloģiskās saimniecības var ievietot informāciju par savu saimniecību un piedāvāto produkciju.

Vislielākais pieprasījums jūtams no Rīgas sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumiem un skolām, gan arī tiešās pirkšanas pulciņiem – neformālām pircēju grupām, kuras kopīgi, bez starpniekiem iepērk produkciju no

bioloģiskajām saimniecībām. Šādi organizējot iepirkumu, katru nedēļu vismaz 500 ģimeņu Rīgā, Siguldā, Cēsīs, Smiltēnē, Jaunpiebalgā, Ikšķilē, Ogrē un Vecāķos iegādājas bioloģiskos pārtikas produktus. Par bioloģiskas izcelsmes izejvielām regulāri interesējas arī pārtikas pārstrādes uzņēmumi.

Interneta vietnē www.bioinfo.lv bioloģiskās pārtikas produktu meklēšana iespējama gan pēc produkta kategorijas, gan saimniecības nosaukuma vai atrašanās vietas.

LLKC aicina visus bioloģiskos zemniekus, kuri to vēl nav izdarījuši, reģistrēties www.bioinfo.lv un norādīt informāciju par savu saimniecību. Gadījumā, ja nepieciešama palīdzība reģistrējoties, lūdzu, sazinieties ar LLKC projektu vadītāju Lāsmu Ozolu pa tālr. 27815545 vai e-pastu lasma@llkc.lv. **LL**

Lāsma Ozola, LLKC projektu vadītāja

OFICIĀLA TIRGOŠANĀS AR PAŠU RAŽOTO PRODUKCIJU

Pašaudzēto dārzeņu un augļu vai pašrocīgi ceptu pīrādziņu un smalkmaizīšu tirgošanās sezona tūlīt ritēs pilnā sparā, tāpēc par šādas komercdarbības nepieciešamajām prasībām Pārtikas un veterinārā dienesta Pārtikas uzraudzības departamenta speciālisti sagatavojuši informāciju „Lauku Lapai”.

Pārtikas apritē iesaistītajiem jāreģistrējas

Ikvienam, kurš vēlas iesaistīties pārtikas apritē – kaut ko ražot vai audzēt un pēc tam šo produkciju tirgot patērētājam, ir jāreģistrējas Pārtikas un veterinārā dienestā (PVD). To paredz Pārtikas aprites uzraudzības likuma (1998.03.20) 5. panta 3. punkts. Vispirms ir jāsaņem pieteikums atbilstošās jomas reģistrācijai. Interesējošo pieteikuma veidlapu varat atrast PVD tīmekļa vietnē sadaļā „Veidlapas” – tur meklējiet interesējošo uzņēmuma/objekta reģistrācijas veidlapu.

Kad reģistrācija būs notikusi, jums tiks piešķirts atbilstošs uzņēmuma identifikācijas kods. Daudzus uztrauc fakts, cik šāda reģistrēšanās maksā? Tā ir par brīvu. Vienīgi, ja vēlaties iegūt arī reģistrācijas apliecību (tas nav obligāti), nāksies šķirties no 1,42 eiro.

Izņēmums, kam nav jāreģistrējas PVD, ir fiziskas personas, kuras nelielos daudzumos piegādā pašaudzētos augļus un dārzeņus galapatērētājam vai mazumtirdzniecības uzņēmumam, kā to paredz Ministru kabineta 2010. gada 1. jūnija noteikumi Nr. 499 „Higiēnas prasības augu izcelsmes produktu primārajai ražošanai un tiešajai piegādei galapatērētājam nelielā apjomā”.

Ar ko atšķiras ielu tirdzniecība?

Preču pārdošana pašvaldības iekārtotās vai ar pašvaldību saskaņotās publiskās vietās, tajā skaitā tirdzniecība no pārvietojamā mazumtirdzniecības punkta, piemēram, autotransporta, ir ielu tirdzniecība. To nosaka Ministru kabineta 2010. gada 12. maija noteikumi Nr. 440 „Noteikumi par tirdzniecības veidiem, kas saskaņojami ar pašvaldību, un tirdzniecības organizēšanas kārtību” II daļa.

Tirdzniecības dalībnieks šajā gadījumā var būt gan juridiska, gan fiziska persona, kura reģistrējusi saimniecisko darbību un pārdod preces, kā arī fiziska persona, kura pārdod sekojošas preces:

- pašu ražoto lauksaimniecības produkciju – pārtikā paredzētos augkopības, lopkopības, pašu iegūtus svaigus zvejas produktus nelielos apjomos un biškopības produktus;
- mājas apstākļos ražotus pārtikas produktus no pašu ražotās lauksaimniecības produkcijas;
- savvaļas ogas, augļus, riekstus, sēnes;
- lauksaimniecības un mājas (istabas) dzīvniekus saskaņā ar normatīvo aktu prasībām par kārtību, kādā organizējama dzīvnieku tirdzniecība publiskās vietās;
- lietotas personiskās mantas.

◀ 9. lpp.

Īpaša uzmanība – higiēnai

Bez ievēribas nedrīkst atstāt rūpes par higiēnu. Organizējot savu darbu, ir jāievēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regula Nr. 852/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par pārtikas produktu higiēnu, kas nosaka higiēnas prasības pārtikas aprītē. Ar regulu varat iepazīties Eiropas Savienības tiesību aktu datu bāzē: <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=lv>, konkrēti ar attiecīgo regulu: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:02004R0852-20090420&qid=1398243713632&from=LV>). Uzņēmuma paškontroles sistēmas ietvaros jāizvērtē apdraudējumi, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt attiecīgo produktu, piemēram, pārvadāšanas un uzglabāšanas laikā, kā arī siltā laika ietekmē.

Par atbilstošu produktu marķēšanu

Lai patērētājs netiktu maldināts vai kā citādi sniegta nepatiesa informācija, tirgotājam jāievēro vispārējās prasības Latvijā izplatāmo pārtikas preču marķējumam. To nosaka Ministru kabineta 2004. gada 23. novembra noteikumi Nr. 964 „Pārtikas preču marķēšana”. Citus pārtikas nozari reglamentējošus normatīvos aktus piemēro, ja tajos ir noteiktas papildu prasības atsevišķu pārtikas preču marķējumam, to saturam, noformējumam vai izplatīšanas kārtībai. Aizliegts izplatīt pārtikas preces, kas neatbilst šo noteikumu prasībām.

Papildus Latvijā pieņemtajiem likumiem 2014. gada 13. decembrī stāties spēkā Eiropas Parlamenta un padomes

Lai iepirkšanās ir veiksmīga un pircējs arī turpmāk atrod savu pārdevēju – godprātīgu un atbildīgu mājražotāju!

Regula Nr. 1169/2011 par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem. Sīkāk ar to varat iepazīties Eiropas Savienības tiesību aktu datu bāzē <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html>.

Pārbaudes tirdzniecības vietās

Nevienu nevēlamies baidīt ar iespējamajiem sodiem, taču gribam pievērst cilvēku uzmanību tam, ka tirgotāji, ražotāji un audzētāji tiek pārbaudīti – gan viņu prece, gan dokumentācija. Noteikumi Nr. 440 nosaka, ka šo noteikumu uzraudzību un kontroli atbilstoši kompetencei īsteno pašvaldība, tirgus pārvaldītājs, PVD, Valsts ieņēmumu dienests, Valsts policija un pašvaldības policija un Patērētāju tiesību aizsardzības centrs. Pārbaudes notiek periodiski, vadoties no pašvaldības sniegtās informācijas.

Lai viss noritētu bez pārpratumiem, vajadzētu ievērot dažas pamata lietas:

- preču pārdošana tirdzniecības vietā bez pašvaldības atļaujas ir tirdzniecība neatļautā vietā;

- tirdzniecības dalībnieks tirdzniecības vietā patērētājiem redzamā vietā izvieto skaidri salasāmu informāciju: juridiska persona – uzņēmuma nosaukums (firma), nodokļu maksātāja reģistrācijas numurs un tās personas vārds un uzvārds, kura ir atbildīga par tirdzniecību attiecīgajā tirdzniecības vietā; fiziska persona – vārds un uzvārds.

Visbiežāk konstatētie pārkāpumi

Daudzus droši vien interesē, kādi ir visbiežāk konstatētie pārkāpumi? Tie ir: nepareizi produktu uzglabāšanas temperatūras režīmi; pārdevējs nevar uzrādīt produktu izcelsmes apliecināšus pavaddokumentus; produktiem nav atbilstoša marķējuma (tas nozīmē, ka patērētājs nevar iepazīties ar produktu nosaukumu, sastāvu, derīguma termiņu); higiēnas prasību pārkāpumi tirdzniecības vietā; kā arī personīgās medicīniskās grāmatiņas neesamība.

Informācijai

Neskaidrību gadījumā persona var sazināties ar PVD teritoriālo pārvaldi (pēc personas faktiskās adreses), kur tiks sniegta nepieciešamā konsultācija. Tur varat doties ar savu iesniegumu vai kādiem citiem dokumentiem. Teritoriālo pārvalžu sarakstu, adreses, telefona numurus un darba laiku varat atrast http://www.pvd.gov.lv/lat/augj_izvzne/kontakti/pvd_teritorils_strukturvienbas.

Aprakstītie noteikumi attiecas gan uz mobilām, gan stacionārām tirdzniecības vietām.

Informētības nolūkos komersantiem ieteicams sīkāk iepazīties arī ar valstī noteiktajiem reģistrācijas, atzīšanas un licencēšanas regulējošajiem normatīvajiem aktiem, ko varat atrast PVD tīmekļa vietnes sadaļā „Informācija uzņēmumiem”.

Diemžēl arī sieviņai, kura nelielos daudzumos tirgo sēnes vai savā dārzā izaudzētas upenes, jābūt uzskaites žurnālam. Ja tāda nav, tad PVD inspektors šo pārkāpumu piefiksē, tirgotājs saņem aizrādījumu un turpmāk šādu pārkāpumu nepieļauj.

Vasaras periodā cilvēki vairāk apmeklē brīvdabas pasākumus, gadatirgus un dodas iepirkties ārpus telpām. Novēlam, lai iepirkšanās ir veiksmīga un apmierinātais pircējs arī turpmāk atrod savu pārdevēju – godprātīgu un atbildīgu mājražotāju!

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

MĀJRAŽOŠANA

PIRMAJAI MĀJRAŽOŠANAS SAIMNIECĪBAI TUKUMA NOVADĀ DESMIT GADU

Piemājas saimniecībā „Āboltiņi” ar mājražošanu sāka nodarboties pirms desmit gadiem, izmantojot lauksaimniecības pamatnozārē izaudzētos augļus un dārzeņus un kā galaproduktu ražojot skābētus kāpostus. Saimniece Rita Šnitko atzīst, ka uzņēmuma reģistrācija problēmas nav sagādājusi, taču nopietnākais pārbaudījums bijis telpu atbilstības nodrošināšana ES prasībām.

Rita Šnitko var lepoties: – Tukuma novada institūcijās šī bija pirmā reģistrētā ražotne. Visu mācījos darot – gan sadarbībā ar Pārtikas un veterināro dienestu, gan dodoties pieredzes apmaiņas braucienos uz citiem novadiem. Sadarbība ar dažādām institūcijām veidojās ļoti pozitīva un saprotoša.

Ražošana

– Kādu tehnoloģisko procesu izmantojat skābētu kāpostu ražošanā?

– Ražošana notiek pēc atdalīta principa atsevišķi no privātām telpām šādā secībā – kāpostu piegāde, palīgelpa, kāpostu sagatavošana, gatavās produkcijas noliktava. Kāposti tiek atvesti uz palīgelpu, kurā tie tiek sagatavoti šķērēšanai, ņemot liekās bojātās lapas. Tālāk tie nonāk telpā, kurā tos sašķērē ar kāpostu ēveli un pilda mucās. Sasmalcinātos kāpostus liek kārtu kārtām ar sāli un piedevām, sastampā līdz izdalās sula. Mucām tiek uzlikti slogi un novietoti siltā telpā. Kad kāposti ir ieskābuši un gatavi, tos novieto gatavās produkcijas noliktavā.

– Vai šīs zināšanas apguvāt speciāli vai pašmācības ceļā?

– Pārstrādes uzņēmumā strādāju jau 32 gadus, tādējādi esmu ieguvusi lielu pieredzi šajā jomā. Zināšanas pilnveidoju pašmācības ceļā, lasot dažādu literatūru un apmeklējot seminārus.

– Secinājumi un ieteikumi par tehnoloģijas izvēli?

– Tehnoloģiskais process mani apmierina. Citiem iesaku rūpīgi iepazīties ar Pārtikas paškontroles sistēmu, kura balstīta uz HACCP* principiem, tās izstrādi un ieviešanu.

– Kas uzņēmumam sastāda receptūru un procesa aprakstus?

PS „ĀBOLTIŅI”

Saimniece: Rita Šnitko.

Atrašanās vieta:

„Āboltiņi”, Tumes pagasts, Tukuma novads.

Mājražošanā nodarbinātie:

viens, pati saimniece.

Mājražošanas reģistrēšana/ uzsākšana: 2004. gads.

Lauksaimniecības

pamatnozare: augļu un dārzeņu audzēšana.

Izmantotās izejvielas

produkcijas ražošanai:

kāposti un burkāni.

Gatavā produkcija:

skābēti kāposti.

– Receptūru un procesa aprakstus sastādu pati, nedaudz konsultējos ar pārtikas tehnologu.

– Cik daudz laika tiek patērēts produkta ražošanai?

– Skābēto kāpostu saražošanai 600 līdz 800 kilogramu apjomā tiek patērētas septiņas, astoņas dienas.

– Vai tā ir jūsu pamatnodarbošanās?

– Jā, skābo kāpostu ražošana ir mana pamatnodarbošanās. Tā tiek veikta tikai rudens un ziemas periodā. Meklēju iespējas, kā attīstīt uzņēmuma darbību arī vasaras periodā.

– Izejvielas tiek saražotas pašu saimniecībā?

– Visas izejvielas tiek saražotas saimniecībā līdzās ražotnei, kas, manuprāt, ir ļoti izdevīgi. Tādējādi varu garantēt savai produkcijai arī augstu kvalitāti.

– Kā izdodas izpildīt dažādu kontrolējošo iestāžu prasības?

– Ar kontrolējošām institūcijām nav radušās nekādas problēmas. Ievēroju un izpildu visas prasības.

Uzskaitē un iepakojšana

– Vai ir sarežģīti sakārtot nepieciešamo dokumentāciju un pierakstus?

– Nē, dokumentāciju sakārtot nav sarežģīti. Tikai regulāri jāveic visi vajadzīgie ieraksti pēc grāmatvedības un HACCP principiem.

◀ 11. lpp.

Tāpat regulāri jāveic arī citi pieraksti, jāaizpilda svaigo kāpostu piegādes, deratizācijas un dezinfekcijas žurnāli, jāseko temperatūrai fermentācijas procesā, uzglabāšanai pirms fasēšanas un gatavās produkcijas uzglabāšanai. Šie pieraksti, protams, prasa daudz laika, bet uzskatu, ka tā arī pati labāk varu kontrolēt savas produkcijas kvalitāti.

– **Kā izdodas sameklēt iepakojumu saražotajai produkcijai?**

– Tas nav sarežģīti, tikai jāraugās, lai iepakojuma materiāli būtu sertificēti. Iepakojumus iegādājos vairumtirdzniecībā, marķējumus izgatavoju pati.

Noietu tirgus un pārdošana

– **Kā reklamējat savu produkciju?**

– Ne speciāla devīze, ne logo gatavās produkcijas reklamēšanai netiek izmantoti. Mana reklāma ir garšīgs produkts. Šobrīd savu produkciju reklamēju internetā.

– **Kur tiek realizēti skābētie kāposti?**

– Produkciju realizēju kafējnīcās, skolās, veikalos, kā arī saimniecībā uz vietas. Tirdzniecību organizēju pēc pieprasījuma, īpaši daudz laika tas neaizņem. Visu produkciju pārveda ar savu transportu. Tālu to nevedu, jo jāreķinās ar transporta izdevumiem. Tāpēc visizdevīgāk tirgot ir ražošanas vietā.

– **Ko jūs ieteiktu jauniešiem un topošajiem mājrāzotājiem?**

– Jaunajiem mājrāzotājiem iesaku reklamēt savu produkciju, lai potenciālie pircēji varētu iegūt nepieciešamo informāciju un uzzināt par jūsu produktu. Nebaidiet kļūt par mājrāzotāju, jo tas nav tik sarežģīti, kā daudzi uzskata, pilnībā neiepazīstoties ar PVD prasībām!

Attīstība

– **Ar cik lieliem ieguldījumiem jāreķinās, lai uzsāktu šādu ražošanu?**

– Ieguldījumi nebija pārāk lieli, jo ražotnei pielāgoju jau esošās telpas, kuras tika iekārtotas atbilstoši PVD prasībām. Ražošanas iekārtas iegādājos pakāpeniski un salīdzinoši lēti. Kredītlīdzekļi netika piesaistīti.

– **Vai izmantojāt kādas atbalsta programmas sava uzņēmuma attīstībai?**

– Ļoti liels atbalsts bija ELFLA (Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai) projekts „Daļēji naturālo saimniecību pārstrukturēšanai” un tā apguve piecu gadu laikā.

– **Vai plānojat attīstīt uzņēmumu?**

– Jā, ir radušās idejas, kā nopelnīt arī vasaras periodā, bet pagaidām lai tas paliek noslēpums. **LL**

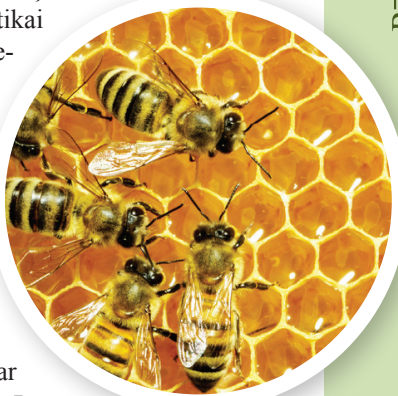
Irēna Pavloviča, LLKC Tukuma novada lauku attīstības konsultante

Dace Millere, LLKC sabiedrisko attiecību speciāliste

BRISELES GAITEŅOS

DISKUTĒ PAR BITĒM UN PESTICĪDIEM

Lai kopīgi rūpētos par bišu veselību, jāuzlabo sadarbība starp vairākām nozarēm, kā arī nepieciešams veikt pētījumus, lai labāk izprastu apstākļus, kas ietekmē bišu veselību un izraisa to mirstību. Par to runāts EK konferencē „Labākais bišu veselībai”, kurā kā eksperte no Latvijas piedalījās Ineta Eglīte. Konferencē uzsvērts, ka nepieciešams daudz rūpīgāk vērtēt pesticīdu apdraudējumu bišu veselībai, jo to ietekme jau ir pierādīta. Lai novērtētu bišu veselību, veikts apjomīgs pētījums 17 ES valstīs, kurās kopā apsekotas 3284 bišu dravas, 31 832 bišu saimes, iesaistīti 1354 bišu inspektori, kuri veikuši 8572 dravu apmeklējumus. Laboratorijas izmeklējumu rezultātu apkopojums vēl sekos. Pirmā pētījuma gadā konstatētais ziemas mirstības līmenis Latvijā 2012./2013. gada sezonā bijis 15%, Skandināvijas valstīs – 20%. Konferencē gan izskanēja viedoklis, ka pareiza pesticīdu lietošana varētu būt nekaitīga vai gandrīz nekaitīga bitēm, jo šīs lauksaimniecības ķimikālijas ir tikai viena no ietekmēm, kas pasliktina bišu veselību. Konferencē runāts ne tikai par bišu nozīmīgo lomu apputeksnēšanā, bet par citu apputeksnētāju veikto darbu. Veikti pētījumi, kuros konstatēts, ka tikai 14% apputeksnēšanas darba veic bites. Pārējo apjomu – citi savvaļas kukaiņi. Ir veikts pilsētas vidē dzīvojošo bišu sugu pētījums, kurā konstatēts, ka pastāv aptuveni 291 savvaļas bišu suga. Lielākoties šīs sugas pazīstamas kā vientuļās bites, kuras nedzīvo kopā lielās saimēs, bet iekārto mājokļus atsevišķi. **LL**

* UZZIŅAI

HACCP (Hazard Analyses and Critical Control Points) ir angļu vārdu saīsinājums, kas tulkojumā nozīmē: bīstamību analīze un kritiskie kontroles punkti. HACCP ir pārtikas uzņēmuma paškontroles sistēma drošas un nekaitīgas pārtikas aprītei, kura iekļauj sevī katra pārtikas aprītes posma uzraudzību un analīzi, nosaka posmus pārtikas aprītē, kuri ir kritiski (bīstami) pārtikas drošībai un nekaitīgumam, un ievieš efektīvas kontroles un uzraudzības procedūras šajos posmos.

Pasaules praksē pārtikas drošuma jautājumu risināšanā izmanto sistēmas pieeju, kad tiek noteiktas pamatprasības vai principi pārtikas produktu nekaitīguma nodrošināšanai. Šī sistēma tika radīta speciāli pārtikas uzņēmumiem. Tās pamatā ir Laba higiēnas un Laba ražošanas prakse. HACCP mērķis ir nodrošināt pārtikas nekaitīgumu (drošumu) un kvalitāti. HACCP sistēmas ieviešana ļauj samazināt izmaksas preventīviem pasākumiem, kurus jāveic, lai saglabātu gala produkta drošumu, tai skaitā arī izdevumus vides un produktu laboratoriskajiem izmeklējumiem.

Šie pamatprincipi ir formulēti Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulas (EK) Nr. 852/2004 „Par pārtikas higiēnu” 5. pantā un pārtikas aprīti reglamentējošos Latvijas likumdošanas aktos.

HACCP sistēma ir balstīta uz septiņiem galvenajiem principiem, kuri nosaka secīgu rīcību bīstamību identificēšanā un savlaicīgā novēršanā.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

CENU KRITUMS ES LIELLOPU GAĻAS TIRGŪ

Kopš gada sākuma ES liellopu gaļas tirgū cenas samazinājušās vidēji par 5%, un prognozes liecina, ka liellopu gaļas patēriņš ilgtermiņā samazināsies. Par to runāts COPA–COGECA un Eiropas Komisijas (EK) darba grupā par liellopiem un teļiem, kurā kā eksperte no Latvijas piedalījās Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes pārstāve Maija Pontāga. Tiek prognozēts, ka no 2014. līdz 2023. gadam liellopu gaļas ražošanas un patēriņš ES samazināsies par 7%, jo to pakāpeniski aizstāj putnu gaļa un cūkgaļa. Šāds pieprasījuma kritums pēc liellopu gaļas var izraisīt ievērojamus sociālos un ekonomiskos zaudējumus lauku apvidos. COPA–COGECA darba grupā uzsvērts, ka ES liellopu gaļas

ražotājiem ir jāievēro daudz augstāki ražošanas standarti salīdzinājumā ar citām pasaules valstīm, tādējādi ES savus ražotājus nostāda neizdevīgā konkurences situācijā. Līdz ar to tiek prasīts, lai gaidāmajās sarunās par divpusējo brīvās tirdzniecības līgumu starp ASV un ES Eiropas Komisija nodrošinātu lauksaimnieku prasību noteikt abpusēji vienādus ražošanas standartus.

EK, prezentējot pētījumu par tirgus situāciju un prognozētajiem ražošanas un patēriņa apjomiem pasaulē, atzīmē, ka Eiropā aizvadītā gada laikā vērojama liellopu skaita stabilizēšanās, bet bijis būtisks kritums eksportam uz Krieviju. Ražošanas apjomu samazināšanās laika apstākļu dēļ notikusi Argentīnā, bet ievērojams ražošanas

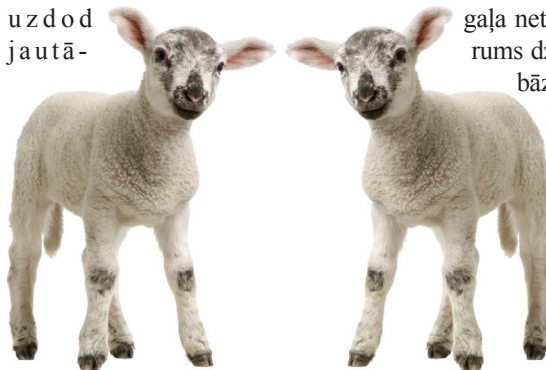
pieaugums konstatēts Austrālijā. EK prognozē, ka Austrālija pakāpeniski kļūs par galveno liellopu gaļas eksportētāju valsti pasaulē.

COPA–COGECA iebilst pret ES monetāro iestāžu plāniem stiprināt eiro, kas samazina ES lauksaimniecības produkcijas, tajā skaitā liellopu gaļas, konkurētspēju globālajā tirgū. Eksportu uz trešajām valstīm kavē arī dažādas sanitāro noteikumu barjeras. ES lauksaimnieku organizāciju pārstāvji uzsver, ka pastāv labas eksporta iespējas uz trešo valstu tirgiem, tajā skaitā Turciju, Āfrikas un Āzijas valstīm, tādēļ vēlamas sarunas ar EK par šo ES gaļas ražotāju pozīciju stiprināšanu šajos tirgos. Ne mazāk svarīgi panākt visas ES kopēju pozīciju par rituālās kaušanas legalitāti. **LL**

DZĪVNIEKU KLONĒŠANA: ES PAGAIĀM PRET

Eiropas Komisijā saņemti 892 priekšlikumi par klonēšanas tehnoloģijām un 893 priekšlikumi par pārtiku, kas ražota no klonētiem dzīvniekiem. Lai gan daudzviet pasaulē klonētu dzīvnieku produkti ir atļauti, ES šobrīd ir pret to. Par to runāts COPA–COGECA un EK darba grupā par liellopiem un teļiem, kurā kā eksperte no Latvijas piedalījās Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes pārstāve Maija Pontāga. Galvenās problēmas, kāpēc ES šobrīd netiek sākti diskusija par dzīvnieku klonēšanu pārtikai, ir sekojošas: Eiropas pārtikas drošības iestāde (EFSA) norāda uz labturības problēmām – izmantotie sieviešu kārtas surogātdzīvnieki un kloni paši var just ciešanas (dažkārt tie neizdzīvo); negatīva uztvere ES iedzīvotāju vidū ētisku apsvērumu dēļ; izsekojamības un pārtikas marķēšanas izdevumi būtu neprognozējami un ļoti lieli.

COPA–COGECA pārstāvji gan norāda, ka daudzās valstīs (Jaunzēlandē, ASV, Kanādā u. c.) kloni tiek izmantoti lauksaimniecības vajadzībām, un uzdod jautā-

jumu EK – kā būt pārliecinātiem, ka importā no Kanādas un ASV netiks iekļauta klonu gaļa? Kurš spēs to kontrolēt, ja, piemēram, ASV šo dzīvnieku gaļa netiek atbilstoši marķēta un vai rums dzīvnieku netiek reģistrēti datu bāzēs? Kā nodrošinās gaļas izsekojamību? COPA–COGECA norāda, ka ES iestādēm ir jārīkojas, lai klonēti dzīvnieki nenonāktu Eiropas tirgū. Valsts, kura varētu pieļaut klonētu dzīvnieku eksportu, jāizslēdz no brīvās tirdzniecības sarunām. **LL**

copa * **cogeca**

european farmers

european agri-cooperatives

COPA ir Eiropas līmeņa profesionālo lauksaimnieku organizāciju komiteja, kas pārstāv lauksaimniekus ES un starptautiskās institūcijās. Tā ir dibināta 1958. gadā.

COGECA ir Eiropas līmeņa lauksaimniecības kooperācijas komiteja, kas pārstāv kooperatīvu intereses ES un starptautiskās institūcijās. Tā ir dibināta 1959. gadā.

Kopš 1962. gada **COPA** un **COGECA** apvienoja birojus un kopīgi pārstāv Eiropas lauksaimnieku un kooperatīvu intereses.

Pēc COPA–COGECA ekspertu darba atskaitēm informāciju publicēšanai sagatavoja LLKC sabiedrisko attiecību vadītāja **Iveta Tomsone**

Ekspertu dalība pasākumā organizēta VLT aktivitātes „Nozaru ekspertu ziņojumi” ietvaros. Plašāk ar COPA–COGECA darba grupu ekspertu aktivitātēm iespējams iepazīties Valsts Lauku tīkla mājaslapā http://www.laukutikls.lv/copa_cogeca.

SVARĪGĀKIE DATUMI, KURUS LAUKU UZŅĒMĒJS NEDRĪKST AIZMIRST 2014. GADA JŪNIJĀ

		Termiņš			Maijs										Jūnijs				
					1	2	9	15	16	20	22	30	2	3	9	15	20	22	25
Platību maksājumi	Platību maksājumu iesniegums																		
	Pārejas posma valsts atbalsts par zīdītājgovīm																		
	Īpašais atbalsts cietes kartupeļu kvalitātes uzlabošanai																		
Pārejas posma valsts atbalsts	Pārejas posma valsts atbalsts par aišu mātēm																		
	Īpašais atbalsts lopbarības augu sēkļu un sēklas kartupeļu kvalitātes uzlabošanai																		
	Iesniegums par akcīzes nodokļa atbrīvojumu degvielai lauksaimniekam																		
Akcīzes nodoklis	Pārskats par iepriekšējā periodā veiktajām darbībām (visiem investīciju projektiem)																		
	Pārskats par atbalsta saņēmēja saimnieciskās darbības rādītājiem par iepriekšējo kalendāra gadu (sākot ar nākamā gada pēc projekta īstenošanas)																		
	Lauku saimniecību modernizācija																		
Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta pasākumi	Investīcijas zvejas kuģu ierīcēs un zvejas rīku selektivitātē																		
	Investīcijas ražošanas, pārstrādes vai mārketinga iekārtās un infrastruktūrā																		
	Par vaislai ataudzējamās aitas un teļa (no viena līdz 1,5 gadu vecumam) ģenētiskās kvalitātes novērtēšanu *																		
Nacionālās subsīdija	Atbalsts apdrošināšanas polišu iegādes izdevumu segšanai																		
	Atbalsts bioloģiskās lauksaimniecības shēmai																		
	Atbalsts nacionālās pārtikas kvalitātes shēmai																		
Nacionālās subsīdija	Atbalsts aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu, cilmes vietas nosaukumu vai garantētu tradicionālo īpatnību shēmai																		
	Atbalsts biškopības nozarei																		
	PVN mēneša deklarācija un maksāšanas termiņš (PVN)																		
Grāmatvedība un nodokļi	Iedzīvotāju ienākuma nodoklis																		
	Iedzīvotāju ienākuma nodoklis																		
	Deklarācija par ienākumu no kapitāla (par mēnesi) - ja ienākums no kapitāla pieauguma iepriekšējā mēnesī pārsniedzis 711,44 eiro																		

Terminiņš, kura laikā var iesniegt pieteikumu, iesniegumu vai atskaiti.
Iesniegumu un atskaitu apkopošanas datums vai iesniegšanas beigu datums.

* Atbalstu par dzīvnieka ģenētiskās kvalitātes noteikšanas testiem maksā organizācijai

LAUKU ATTĪSTĪBA

TURPINĀS MĀCĪBAS LAUKU JAUNIEŠIEM

Latvijas novados turpinās mācības lauku jauniešiem, kuras organizē LLKC, sadarbībā ar Valsts Lauku tīklu jau ceturto gadu īstenojot aktivitāti „Atbalsts lauku jauniešiem uzņēmējdarbības veicināšanai”.

LLKC nodaļas mācības organizē dažādos laikos no 2014. gada februāra līdz augustam. Daļā biroju mācības jau ir sākušās un pat noslēgušās, bet informāciju par mācībām, ko vēl organizēs, precizējot datumus, Aizkraukles, Alūksnes, Balvu, Bauskas, Daugavpils, Gulbenes, Krāslavas, Limbažu, Ludzas, Rēzeknes, Ogres, Preiļu, Siguldas, Talsu, Ventpils, Tukuma, Valkas un Valmieras nodaļas, ir iespējams iegūt pie

LAUKIEM BŪT!

attiecīgo nodaļu uzņēmējdarbības konsultantiem, kuru kontaktinformācija ir pieejama LLKC un VLT mājaslapās.

Iegūstot sertifikātu pēc mācību noslēguma, jauniešiem ir iespēja piedalīties konkursā „Laukiem būt!”. Dalība konkursā ne tikai dod iespēju labākiem jauniešiem saņemt naudas balvas

savas uzņēmējdarbības uzsākšanai vai attīstībai, bet arī praktisku pieredzi biznesa plāna izstrādē, sadarbojoties ar LLKC speciālistiem ekonomikā, grāmatvedībā, jurisprudencē, augkopībā, lopkopībā u. c.

Katra LLKC nodaļa organizē vienu informatīvo dienu, kurā tuvāk iepazīstina ar programmu, tās mērķiem, plānotajiem rezultātiem un iepriekšējo gadu pieredzi, un piecas mācību dienas, kuru laikā to dalībniekiem ir iespēja ne tikai apmeklēt savas jomas speciālistu vadītās nodarbības uzņēmējdarbībai nepieciešamo prasmju attīstībai, bet arī tikties ar sava reģiona uzņēmējiem pieredzes apmaiņai. **LL**

LLKC Lauku attīstības nodaļa

KONKURSA „LAUKIEM BŪT!” UZVARĒTĀJI PAR UZŅĒMĒJDARBĪBĀ PAVEIKTO

Pagājušogad LLKC rīkotajā jauniešu uzņēmējdarbības konkursa „Laukiem būt!” finālā uzvarēja divi projekti – Ulda Arnicāna (Balvu novads) projekts par biškopības piederumu ražošanu un Ingas Gailītes (Ogres novads) projekts par mīksto rotaļlietu un suvenīru ražošanu. Kā viņiem tagad klājas, kā izdevies īstenot savas ieceres?

Inga Gailīte no Ogres novada Meņģeles pagasta startēja ar ideju ražot mīkstās rotaļlietas un suvenīrus gan pieaugušajiem, gan bērniem no kvalitatīvas dabīgās ādas atgriezumiem. Par mērķi tika izvirzīts izveidot atpazīstamu zīmolu un sociāli atbildīgu uzņēmumu, iekārtojot darbnīcu un nodarbinot cilvēkus lauku teritorijā, lai dotu ieguldījumu sava novada attīstībā.

Uldis Arnicāns no Balvu novada Kubulu pagasta vēlējās nodarboties ar biškopības inventāra ražošanu, to pielāgojot modernām un mobilām prasībām, apkalpojot klientus arī to bišu dravu tuvumā. Lai to veiktu, bija nepieciešams iegādāties automašīnas piekabi, piecu operāciju darbagaldus un generatoru.

Abi uzvarētāji saņēma sava biznesa uzsākšanai 1900 latu pirms nodokļu nomaksas.

– **Ko psiholoģiski jums deva līdzdalība un uzvara konkursā, lai tie-**

šām reāli ķertos pie uzņēmējdarbības sākšanas?

Inga Gailīte: – Tas bija ļoti liels atbalsts, ka citi cilvēki man noticeja un novērtēja manu ideju. Piedaloties konkursā, man nebija īpašu cerību, tāpēc iekļūšana finālā un tik augsts novērtējums mani pārsteidza, iepriecināja un uzmundrināja.

Līdzdalība konkursā galvenokārt deva pārliecību par saviem spēkiem un ļāva noticēt pašam sev, ka es arī varu

Uldis Arnicāns: – Līdzdalība konkursā galvenokārt deva pārliecību par saviem spēkiem un ļāva noticēt pašam sev, ka es arī varu.

– **Kā izmantojāt saņemto naudas balvu?**

I. G.: – Naudas balvu vēlējos saprātīgi investēt profesionālajā darbībā. Tā ļāva piepildīt sapni un iegā-

dāties „nopietnākas” šujmašīnas, bez kurām es noteikti nebūtu izdarījis tik daudz. Iegādājos arī darba instrumentus ādas apstrādei, iepirku ādas un citus materiālus. Papildināju grāmatplauktu ar izglītojošu lasāmvielu. Apmeklēju starptautisko ādu izstādi „Lineapelle” Boloņā un ādas izstrādājumu ražotni. Naudas balva deva ļoti lielu atspaidu radošajai darbībai.

U. A.: – Daļu saņemtās naudas ieguldīju apgrozāmajos līdzekļos, kā arī iegādājos vairākas iekārtas.

– **Vai realizējās ieceres par konkrētās produkcijas ražošanu, ar kuru startējāt konkursā? Varbūt šajā laikā apgūti arī citi darbības veidi vai papildināties produkcijas klāsts?**

I. G.: – Konkursā startēju ar dizaina mīkstajām rotaļlietām no ādas. Rotaļlietu niša, kas paredzēta bērniem, ir sarežģīta, dārga un laikietilpīga, jo tām nepieciešamas licences par drošību. Lai uzsāktu nopietnu ražošanu, ir vajadzīgas lielas investīcijas. Strādāju pie materiālu izvēles un arī pie jauniem produktiem. Šobrīd pats jaunākais produkts ir mazais „Kabatas draugs” – talismans, ko vienmēr paņemt sev līdzi. Tas ir darināts no mīksts ādas ar kviešu graudu pildījumu, kas tā vien prasās pēc nūrcīšanas.

◀ 15. lpp.

Ar savām rotaļlietām esmu pamanīta, tādēļ saņēmu pagodināšanu piedāvājumu no bērnu apģērbu zīmola „Paade Mode” izstrādāt aksesuāru līniju rudens – ziemas sezonas 2014./2015. gada kolekcijai. Pēdējo mēnešu laikā strādāju tieši pie šī projekta. Ieguldīts liels darbs un eksperimentēšana ir nesusi augļus, un aksesuāri jau ir bijuši dažādās izstādēs Parīzē un Briselē kopā ar „Paade Mode”. Plānota arī turpmāka sadarbība. Vēl šobrīd amatnieciskos jautājumos konsultējos pie ādas meistares, kas arī kļuvis iespējams, pateicoties LLKC atbalstam.

U. A.: – Es biju paredzējis ražot bišu stropus, un to arī patlaban daru. Pagaidām apgūstu biškopības inventāra ražošanu, un citus produkcijas veidus neražoju.

Ingas Gailītes viena no jaunākajām idejām – talismans „Kabatas draugs”.

Inga Gailīte un Uldis Arnicāns, saņemot apsveikumus par uzvaru konkursā „Laukiem būt!”.

– Darbojaties vieni jeb tagad ir arī kāds palīgs?

I. G.: – Šobrīd strādāju viena, bet ceru tuvākajā nākotnē piesaistīt kādu palīgu.

U. A.: – Pagaidām darbojos viens, bet tuvākajā laikā plānoju nodarbināt vienu strādnieku.

– Kā jūsu pagastā uzņēma ziņu par jūsu panākumiem un kādu palīdzību, iespējams, turpmāk sniedz vietējā pašvaldība?

I. G.: – Ļoti lielu uzmanību pievērsa mediji, tāpēc pagastā ziņas izplatījās ātri. Manis paveikto uzņēma pozitīvi, saņēmu uzmun- drinošas vēstules, un cilvēki pat interesējās par iespējām iesaistīties darbā, kas ļoti priecē, jo laukos darbaspēka atrašana ir problēma. Ar pašvaldību notiek sarunas par iespējamu telpu īri.

U. A.: – Ziņu par uzvaru konkursā manā pagastā uztvēra ļoti atsaucīgi. Galvenokārt cilvēki atbalsta ar labu vārdu.

– Kādi bijuši šajā laikā saražotās

produkcijas apjomi, un vai tas jūs apmierina?

I. G.: – Ražošanas apjomi palielinājās pirms Ziemassvētku laika, šobrīd ir klusāks periods.

U. A.: – Līdz šim saražoti vairāk nekā desmit stropi. Protams, gribētos vairāk, bet tas nav pašmērķis.

– Kādas ir ieceres turpmākajam?

I. G.: – Par tām šoreiz nerunāšu. Latiņa, pār kuru jāpārlec, ir ļoti augsta, vairāk stāstīšu pēc lēciena.

U. A.: – Turpmākais mērķis ir nostiprināties vietējā biškopības inventāra tirgū.

Pasākumā 2013. gadā piedalījās 321 jauniešs, bet finālam tika izvirzīti 15 dalībnieki, kuri iepazīstināja ar savām biznesa idejām klātienē, liekot lietā savu pārliecināšanas prasmi un dedzību par konkrēto ideju. Konkursa vērtēšanas komisijā darbojās speciālisti no LLKC, VA/S „Hipotēku un zemes banka”, AS „Citadele banka”, Latvijas Pašvaldību savienības un Zemkopības ministrijas. Kopējais balvu fonds bija 15 000 latu. **LL**

Dace Millere,

LLKC sabiedrisko attiecību speciāliste

LAUKU LAPA TAVĀ E-PASTĀ

Piedāvājam iespēju saņemt informatīvos izdevumus „Lauku Lapa” un „Zivju Lapa” Jūsu e-pastā! Lai pieteiktos izdevumu elektroniskai saņemšanai, sūtiet pieteikumu uz e-pastu: lauku.lapa@llkc.lv. Uz šo e-pastu varat sūtīt arī ieteikumus, kā mēs varētu pilnveidot „Lauku Lapu” un „Zivju Lapu”.

Pieteikumā jānorāda:

Vārds, uzvārds; iestādes nosaukums, kuru pārstāvat; e-pasta adrese, uz kuru vēlaties saņemt izdevumu.

Lauku Lapa

SAGATAVOTA
Latvijas Lauku konsultāciju
un izglītības centrā
Rīgas iela 34, Ozolnieki,
Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018
tālr.: 63050220
Izdevumā LLKC arhīva, publicitātes
un M. Millera foto

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

